

לשכת הרבנות מודיעין

THE CHIEF RABBINATE OF MODIIN

לפרשת בהר

בענין "המלכת את חברך בנחת רוח"

שאלה מעניינת ששואלים אדם לעתיד לבא היא "המלכת את חברך בנחת רוח" פירושו הפשוט - האם הענקת לחברך הרגשת מלכות? והדבר תמוה לכאורה איך אפשר לתת לחברי מלכות של שלטון, שאינה בידי לתת אף לעצמי, אולם יש כאן סוג של מלכות יחודית שאותה יכול אני לתת לחברי והיא הרגשה טובה של חשיבות עונג וסיפוק והכרת ערך עצמית.

מלכות זו יכול כל אחד מאיתנו להעניק לזולתו בקלות רבה.

אני צריך רק קצת להתאפק מלהבליט את עצמי, קצת לבלום את פי מלגלות מה שאני יודע ולא לומר כל מה שעולה באופן טבעי על לשוני. לעיתים אני צריך רק להציב את עצמי קצת בצל "ולפנות" לשני את הבמה. זה הכל.

פעמים הזהירה התורה מאיסור הונאה -א. (ויקרא כה יד) " וכי תמכרו ממכר לעמיתך...ולא תונו איש את עמיתו, ויראת מאלוקיך".ב. (ויקרא כה, יז) " ולא תונו איש את עמיתו, ויראת מאלוקיך". ודרשו חז"ל (פ"ד בבא מציעא) ששני פסוקים אלו מתיחסים לשני אופנים שונים של הונאה.

א. **אונאת ממון** - דהיינו שמרמה את חברו במקח וממכר.

ב. **אונאת דברים** - שאינה מוגבלת דוקא לענייני ממונות אלא לכל תחומי החיים איסור מיוחד שלא להקניט את חברו.

בתחילה זה נראה קשה מאד למשל בא אלי ידיד להתפאר לפני שקבעו שהוא יפתח ראשון את רשימת הנואמים בחגיגה ורציתי להתפוצץ בצחוק ולומר לו מי לדעתך סידר לך את זה?... או שאנו נמצאים במסיבת חברים חברי קם ודורש את דרשתו ואני יודע בדיוק מאיזה ספר הדברים יוצאים ואז יש בי חשק עז לומר בסך הכל שבספר פלוני "הדברים כתובים יותר ברור"...או סתם בדיחה מעניינת על חשבון אשתו של חברי וכיוצ"ב וכאן יש מאבק אם לבלום את הפה בפרט במקרה בו השתיקה תתפרש כאי ידיעה וכדומה, אולם בהתבוננות מעמיקה אני יודע שאם התגברתי על תאות ההתבלטות-השלילית אני מרגיש אט אט עונג וסיפוק רב כדוגמת אותו רופא שריפא חולה אנוש ורואה בהחלמתו וכל צעד שצועד החולה גורם לו נחת, שהרי אני מרגיש שהייתי שותף ליכולתו של החולה להשתקם.

בפעולות פשוטות אלו יכול כל אדם להפוך את חברו למלך, כי מלך הוא אדם אשר כל הסובבים אותו רוצים להשביעו רצון ולגרום לו נחת רוח. ובכן גם עם ישראל הם בני מלכים וכל אחד מאיתנו ביכולתו להמליך חברו בנחת רוח כפי יכולתו.

לשכת הרבנות מודיעין

THE CHIEF RABBINATE OF MODIIN

אין כאן דרישה לותר על המשכורת החודשית או סכום כסף עבור החבר אלא להעניק לו את הכבוד ולפעמים אף לא בדיבור כי אם בשתיקה.
ובשם החפץ חיים זצ"ל אומרים שכל תאוה נשחקת ואף נעלמת בתקופת הזקנה, חוץ מתאות הכבוד שעד שלא נכנס האדם לקברו עוד מסוגל הוא לחשוב על עניני כבוד וכו' אולם הכבוד האמיתי הוא השכל וידוע אותי- הכבוד הרוחני, אותו לא צריכים לקבל אלא הוא נמצא ואין שום בריה שיכולה ליטולה הימנו. בו יודע יהודי את גודל חשיבותו בהיותו יהודי שומר תורה ומצוות יודע ומחכים עצמו בלימוד התורה אשר עליה נאמר "יקרה היא מפנינים" ו-"כל חפצים לא ישוו בה".

בברכת שבת שלום,
הרב אליהו אלחרר שליט"א
רב העיר מודיעין

